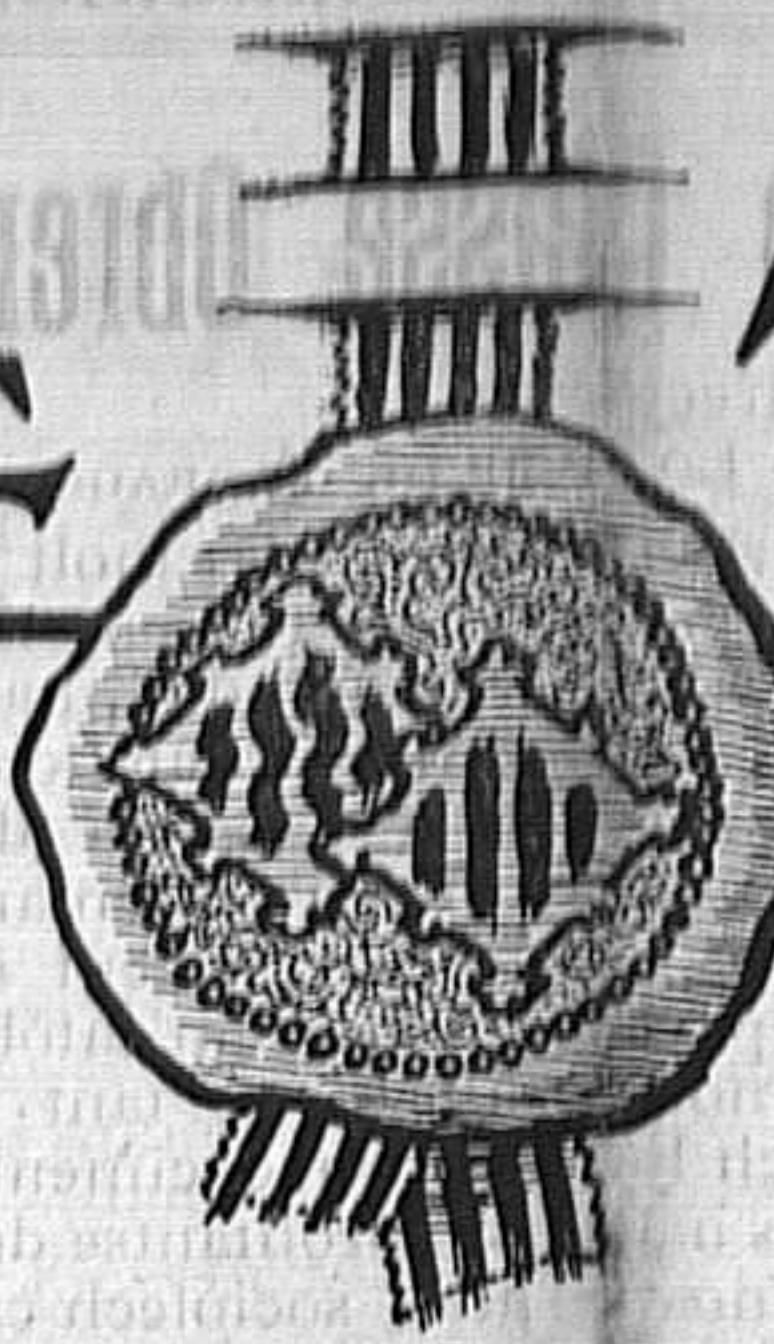

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 3.—Núm. 80.—Diumenge 9 de Febrer de 1902.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs; volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi á l'organización interior de nostra terra; volém que catalans sian los jueges y magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia los plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

SEMPRE CATALANS

Fòra platonisme, crida á totas horas la desensopida consciéncia de la immensa majoria de catalans; és necessari esserho sempre catalans, més ben dit, pensar sempre en català, parlarhi en totas les ocasions y tenirne'l sents, qu'es lo mateix que vèurehi en tots ells una honradeza inmaculada.

Rès hi té de fer que molts casos, en los temps que corren, no's basin en la justicia; que dominil dret de la fosa ab sòs rezels y desconfiansas, que covin en los pits tants venjançans y s'amaguin tantas ambicions. Rès hi té de fer, repetí, pera esmortuir lo sagrat sentiment de patria que tots instinctivament sentim en lo més pregon de l'ànima; d'aqueixa patria volguda, llum primera de nostra vida, llossar de nostres avis, brés de nostres tendres ilusions, cambra de nostres amors, temple de nostra fe y anyorament perdurable dels desterrats, que les tarragonins trobèm en los pichs de la serrallada de Prades, en lo panorama inmens del Camp, en las ruinas de Poblet, de Santas Creus y de Scala-Dei y en los murs proto-històrichs de nostra ciutat famosa y terra de Catalunya pera nosaltres la mellor del mon, plena de sagradas y viventas recordans que ni'l caciquisme desnaturalizad, ni l'uniformisme igualitari del centre, ni totas las tiranias hagudas y per haver podrán mayesborrarla perque és obra del principi y si de totas las cosas, de l'inmens poderiu de la justicia de Déu.

Ay d'Espanya'l dia que resti anoreat l'esperit regional! Ay del dia que no signifiquin rès los símbols de germanívola aliansa que uneixen en estreta llassada las antigas nacionalitats que integran l'Estat espanyol!

Honrem la patria catalana, parlant nostra llengua estimada, tant enalтиada un dia en palaus y en Concilis y usada en llibres y en privilegis, no solament en lo caliu de las llars sinó en totas nostras relacions civils; resèmhi, perque és lo natural, lo just y lo que assegura major profit devant de Déu; empleyém los llibres de devoció en català perque no's perdi la aroma del sentiment y la llum resplendent de las ideas. Enviem nostres fills á las escolas catalanas, siquèm consequents y fixèmlos en la realitat de las cosas, que això és lo que recomana la moderna pedagogia com a base essencialissima de l'educació; sem que no s'aturin á mitj camí molts y molts propòsits dels amichs de l'ensenyança catalana.

Siguèm pràctichs abans de tot; apartem la vista dels espectacles incivils y repugnats que minan la naturalesa de la familia catalana; fugim de la frivolidat, de la lleugeresa y de viure al dia; inspirèmnos en un criteri cristià, verament altruista y humà; en una paraula, conservèm las qualitats que sistematicament volen negarnos, nostre caràcter, nostra fesomia moral. Pensem, parlèm y obrèm á la catalana que això nostre esperit autònom, viu y potent, ènergich y innovador ennoblit pel sentiment de patria y enlairat per la moderna y sagrada trilogia del progrés, la pau y la llibertat véritable, serà en definitiva l'esperit de la vida nova que l'*Unió Catalanista* desitja per nostre amada Catalunya, nació d'antiga y venerada historia.

NI AB REMEYS, NI AB ALIVIS

Als insults, á la tasca empresa ab tant dalit per la prempsa madrilenya, ha succehit la més gran calma en lo que's refereix al catalanisme, y tret d'alguna revista que recentment s'ha ocupat de nostre mobiment, gavre bé se podria creure que s'ha extingit si's tingués de juzgar per lo poch que se'n ocupan los grans rotatius.

Y casi bé val més que ho fassin així. Per lo menys no desbarràtan com ho feyan quan parlavan de catalanisme ab lo gran desconeixement

de que donan mostras en tots los assumptos que tocan. Aqueixa calma, aqueixa silenci estudiad, té, no obstant, altra significació:

S'han convenuts á la fi de que fer la contra al catalanisme era donarli fòrsas, y esporuguits devant las energias de que ve donant mostra'l poble català y incapassos per temperament y per conveniencia de posarse al nostre costat, han fet com lo débil auzellet que al vèurers acorralat y sens alè pera volar, cas de no poguerse ocultar, s'contenta en amagar lo caparronet en un petit forat, com si no veient lo perill aquest no existís.

No'ls hi valdrá per això la treta. Si abans ab sos críts destrempts nos davam fosa, avuy la línia de conducta de la prempsa centralista, és la més explendent demostració de nostra ralhó y de sa impotencia.

Los mateixos polítichs, aquells homens que durant tants anys han acompañat á l'Espanya á sa ruina, s'veuen impotents pera oposar-se á la marxa cada dia més desembrossada del catalanisme. No'ls pas per falta de ganas que Silvela al parlar de catalanisme no proposa com á remeys los tantas y tantas vegadas indicats com á únics per *La Correspondencia Militar*, que prou li plauria pughero passar tot á sanch y á foch y arreglar la qüestió catalana per la fosa de las armas; mes la prudència aconsella altres procediments y ab candorosa bona fe nos parla'l quefe dels conservadors en son article de *La Lectura d'alivis*.

Tractan donchs d'aliviar la dolensa, res de curarla del tot, qu'això no hi ha pas metge ni curandero que ho logri, y casi no sabèm si és que la gent de Madrid parlan en serió ó en bromà al tractar de catalanisme y venírnos á indicar com *alivio* d'aquest mal, per èlls molt grave, lo de reformar l'administració y buscar pera Catalunya empleats que privin als catalans de ralhó, no donantnos dretá queixarnos.

Es aquest un *alivio* que verdaderament desitjaríans ensejés, encara que no fós més que per la part moral de la cosa; mes, quin cas hem de fer de lo que á Madrid se fa y's diu, ab l'exemple de lo que està passant á Barcelona? Y no val á dir que no'ls es lo mateix Silvela que Sagasta, puig pera nosaltres tots són uns, y lo mateix los conservadors que'ls sagastins estan massa acosumats al règim que se seguia á las colonias pera el nombrament de l'alt personal, pera que tinguem fè en las paraules y bons propositos.

Parlarnos de moralitat pera vencer lo catalanisme y donar lloc á que fins los diaris ministerials publiquin tremendos articles en contra de l'ensenyament de l'inmoraltat en la més important de las poblacions de Catalunya, com ho feya'l dijous passat periòdich tant poch sospitos com *La Vanguardia*, que arribava á proposar la supresió del Gobern civil y de la policia de Barcelona, considerantlos com á organismes inútils, és senzillament burlarse del pais.

Al cap-de-vall serà mellor pera'ls

La pols de las escolas

La pols de las escolas bacteriològicamente considerada és rica en gèrmens. No tant com la de la superficie de la vía pública, però té bastant de ella, encara que no'ls ofereixhi medi excellent pera sa conservació y multiplicació, degut á ésser menys abundant la substància orgànica, si bé hi ha certa compensació per la falta de sol.

Originan principalment questa pols los detritus que hi deixan los xiquets ab los pèus, ab los vestits y ab l'excreta, procedents del carrer, de las casas y de son còs y també la pols mateixa de l'exterior producte d'individus dessecades que per medi del vent ó del continuo moviment se aixeca, infesta y penetra en l'interior per las portas y finestras. Poguensthi també afegir la mateixa influència de part de las personas grans que hi tenen cabuda, majorment si'l local serveix per classe d'adults.

Com la pols dels carrers que mou l'alè lleuera de l'ayer conté un nombre immens de gèrmens no patògens y també *Schizomyces* infecciosos, bolets que no difereixen de las algas inferiors (*Croococcaceas* y *Oscillariaceas*) com l'*Achorion Schoenleinii* de Remak agent específich de la tinya pelada y l'*Trichophyton tonsurans* de Malster, de l'altra; la bacteria *Coli* comuna de la diarrea estiuena de l'infantes; lo *diplococcus* oval de la neumonia fibrinosa y de la meningitis cerebro-espinal dels infants; l'*streptococcus pyogenes* de l'erisipela, febre puerperal, septicemia traumática, eixidura maligna y de l'angina escarlatinosa; l'*estaphylococcus aureus* de las forunculos y eixiduras de la pell y l'*citreus* y *flavus* de Fränkel de l'inflamació aftosa de la boca; lo bacillo de Koch ó de la tuberculosi, lo d'Etherth ó del tifus, lo de Klebs-Löffler ó de la difteria, lo de Nicolaier ó de las barretas y del tétano, y l' de Winter y Lesage ó del cólera de l'infantes; l'espiril-lo d'Obermeyer del tifus recurrent; y la criptògamma *Morilia candida* de Bonorden (*Torulaceas*) causants de las boquitzes.

Abans se tenia molt en compte que la dessecació y la llum del sol afavoreix l'accio bactericida, però recentas investigacions apoyadas en taulas demonstratives dels resultats obtinguts, adveran terminantment tot lo contrari, col-legintse autorisadament dues conclusions que són: primera, que tant la llum directa del sol com la difusa, aquesta en menys grau, exercien una accio bactericida ènergica sobre'l contingut micròbic de la pols: segona, en la pols regada y exposada á la llum directa ó difusa del sol s'hi manifesta sempre una disminució del contingut bacterià major que la que s'observa en la pols seca.

Estrany semblarà lo esmentat, però és la veritat encara que apparentment s'oposi al principi general de que'ls micro-organismes vegetals com a bolets que són desenrotllan mellor en l'humitat. Això té una explicació molt plausible y és que l'humitat no fa en aquest cas més que afavorir lo pas de l'espòr qual resistència és molt forta, á la forma vegetativa corresponent, facilitant això sa destrucció per l'acció de la llum del sol.

De tot lo dit resulta lícit aconsellar, que per evitar la contaminació per medi de la pols de las escolas, és de absoluta necessitat que tots los días s'escombrin regant abans y després lo paviment, com podrà solsament regar-se á primeras horas de la tarda y al capvespre; això com á mida de profilaxis higiènica perque ademés de evitar que s'alsi la pols y s'escampi per l'aire, ajuda á la destrucció dels gèrmens que pugui contenir.

Semblant afirmació per son gran interès mereix que s'hi fixin los mestres y las juntas locals de sanitat y d'instrucció pública, y farán bé en concedirli tota la valua higiènica que enclou ab relació á la pràctica de nedat que per tants motius reclaman las escolas.

Sanejar las escolas públicas és millorar la rassa humana y preparar al país generacions válidas y útils, y ja que á casa nostra's edificis pera escoles no reuneixen cap condició higiènica, és de més necessitat que'ls mestres y'ls deixables se familiarisin ab las nocions relatives á l'higiene y á la desinfecció de las mateixas, com se fa en altres parts de més cultura y de més civilisació.

AGUSTÍ M. GIBERT.

Tarragona 3 febrer 1902.

DE CONSUMS

Segons se desprèn de lo ocorregut en la sessió que l'Ajuntament celebrà lo dimecres passat, á l'efectuar-se'l pago á l'Estat de la part de cupo corresponent al mes de Janer, ja fou reduxit, com és natural, lo recàrrec del 10 per 100 que venian abonant desde la guerra de Cuba. Sembla donchs, que'l nou pago á l'Estat, deuria haver portat aparellada la suppression en l'adeudo de las especies subjectas á consums, de la *dècima*, comensant desde'l primer Janer, perque és faltar á la lley cobrar del públic un impost taxativament anuliat en los actuals presupostos.

Això que deuria haver fet, sense vacilacions de cap classe, puig l'article 20 dels presupostos no deixa lloch á cap dubte, com ho demostra'l no haver cobrat l'Administració d'Hisenda'l 10 per 100 de la quota de Janer, no solzament no s'ha fet aquí, sinó que encara avuy se segueix cobrant, ab manifesta infracció de la lley, lo 10 per 100 sobre totas las espècies, carregant l'Ajuntament ab una responsabilitat que qualsevol introductor per petit que siga pot exigir.

Procedeix, donchs, suprimir immediatament lo 10 per 100, abans lo públic, ben posessionat del seu dret, no's negui á pagar y ab motiu de això s'ocasionin conflictes d'ordre popular.

Ara, que hi hagi algú que's lamenti per la pèrdua que implica en la recaudació la rebaixa del 10 per 100 exigit per la lley, són figas d'un altre paner. Quan se creá dit impost, *exclusivament sobre'l cupo ó quota del govern*, no tinguem empatax los recaudadors de consums, en donar uns quants toms més á la caragola en mitjà de circumstancies ben críticas pera un poble agabellat d'impostos, exigint lo 10 per 100 sobre tot lo que entrés á consum. Ja diguerem l'altre dia que aquesta interpretació abusiva de la lley, produí als recaudadors ganancies que per lo que's refereix á Tarragona podian arribar á unes 32.000 pessetas anyals.

Si allavors sobraven un bon mandat de mils pessetas, que en justícia no podian ó no debian cobrar, á què vé ara doldrers y cercar compensacions per una quantitat qual pago ni ara ni abans podría estar justificada? Lo prudent hauria sigut rebaijar y callar com ha fet lo municipi de Barcelona, qu'entre lo que pagava al Gobern y la suppression total del 10 per 100 hi pèrt de quatre á cinc-centes mil pessetas.

Si suprimit lo 10 per 100, resultés que per las espècials condicions de Tarragona, se desnivellés la recaudació y hi hagués necessitat de reforçarla, allavors entre'ls gremis y lo Ajuntament podria discutir si era arribat lo cas de modificar alguna tarifa; però may seguir imposant l'actual recàrrec.

Creyem que no tenim necessitat de estendrens més sobre aquest particular, puig la cosa és de sentit comú.

**

Sigans permès ara, dir quelcom sobre l'instancia que'l Sindicat Gremial ha presentat á l'Ajuntament y que inclou dos extrêms:

1.º Que las liquidacions mensuals que vé practicant lo Sindicat ab lo Ajuntament, se fassin en endavant cada any, pagant lo segón tots los gastos á compte de l'entrega total de lo que's recaudi que farà'l Sindicat. De no ser acceptada aquesta proposició, proposa la rescissió del contracte.

2.º Que la dècima del mes de Janer que l'Ajuntament no ha pagat á l'Hisenda sia retornada al Sindicat.

No podèm capir los motius que pot haver tingut lo Sindicat pera enviar á l'Ajuntament una comunicació tan poch meditada, demanant concessions que'l Municipi no pot fer de cap manera y proposant l'anulació de un contracte que'ls sindicats no poden proposar ni portar á cap sense l'ex-prem manament dels seus podertants ó sigui'ls gremis; perque cal fer la distinció de que no són aquest ó lo altre que com a particulars contracten ab l'Ajuntament, sinó'ls gremis y en llur representació'ls sindicats. Los sindicats no tenen donchs personalitat legal pera modificar ni rescindir lo contracte; molt menys quan á la major part d'ells los hi feren retrets los poderts, fà ja bastant temps, y que si exerceixen és per la complicitat ó *inhibició* de l'Ajuntament, ó mellor dir, d'uns pochs caciquistas partidaris sempre d'aquell adagi castellà: *á rio revuelto...*

L'Ajuntament dèu rebutjar en totes las parts l'instancia del mal constituit Sindicat gremial, y després de fet això, cridar sens perdrer dia als gremis, pera demanarlosi'l nombrament de nous sindicats, que estiguin en condicions legals pera tractar ab l'Ajuntament. Una vegada fet això, redactar un Reglament, que aprobat per una assamblea geneneral dels gremis y per l'Ajuntament, deixis ben consignadas las atribucions y debers d'uns y altres.

L'institució gremial, verament democràtica, no pot ni dèu morir. Tots debem fer lo que poguem pera sentir solidament los fonaments d'un edifici que si avuy presenta alguna esquerda, és per rivalitats personals y per las ganas que tenen d'enderrocarlo alguns polítics poch escrupulosos.

Tenim gran confiança en lo senyor Pallarés, y esperem qu'ell y'ls regidors federals, farán tot quant pugan al costat del poble y en contra dels que fins ara han portat los interessos comunals per sots y barranachs.

Capvespre d'istiu

Aquell dia feya una calor molt forta: lo sol al mitjà d'un cel blau, sens cap núvol, nos cremava ab raigs de foc.

Devian ésser dos quarts de cinch: la calor havia mimvrat un bon xich, y l'Enrich y jo'n s'en varem anar á la Rabassada, per veurer si, banyantnos, nos treyam la calor de sobre.

La platja presentava un aspecte animadíssim: estols d'hermosas nenes passejaven amunt y avall, seguides de collas de joves que, al creuarse, los hi enviavan dolces parauletas: las mares, assegudes a rotillos, devant de las barracas de drap, la feyan petar, mentres sos marits banyaven als menuts que feyan xiscles aixordadors; y la briualla, que ja havia sortit de l'ayqua, s'entretenia fent salut, los uns corrent y revolcantse per la sorra, y'ls altres fent pous y cloths. Arrodonia'l quadro, l'aspecte sempre nou de la bellugadissa de l'ayqua, de las onades una mica fortes y dels mobiments y crits de la gent que's banyava, particularment de las noyas, á qui semblava que'ls esquitxos de l'ayqua las punxessin.

Ab gran deit, lo meu amich y jo nos tirarem á mar, y quan quasi bé

acabavam de passar d'ayqua á coll, y estavam més entretinguts nadant y fent lo mort y cabassons, vaig sentir darrera meu un crit esgarriós, que may oblidare, un crit plà d'engunia.... Precipitadament vaig girar los ulls y..... una nena hermosissima, de cabells fins y rossos, revolcada per las onas, feia esforços desesperats per redressarse, sens conseguirho: las forces y la serenitat li anavan mancant per moments, y la pobreta no podia retornar cap á sas amigas, que una mica lluny estavan rihent com á boijas; però'l crit de la que s'ofegava las va fer callar, y mirantsela plenes d'anisietat y desconfiança, se posaren á xiscular desesperadament. Totas las conversas pararen á la platja, y tothom ab lo color trencat va correr cap á la vora de l'ayqua, preguntantse d'un á l'altre, esmaperduts, lo que passava.

Sense pensar en perills y encorantme á Déu, vaig nadar dret al punt ahont la nena s'havia esfonzat; y, acabussantme, no sé quants camins, vaireig poguerla treurer á flor d'ayqua, agafada per sos cabells rossos: havia perdut lo coneixement, y sa cara, ja blanca com la néu, semblaiva de cera: sos llavis, sens color, eran d'una morta....

Ja fòra de perill, varen vindre quelcoms nadadors, als qui, de cap manera, vaig volgver cedir l'honor de portar á sos pares aquell angelet, que, ab l'ajuda de Déu, acabava de repenirer á la mar. Per fi, vaig arriuar á la platja ab la dolça càrrega: tothom, fins los més menuts, feren rotlló al nostre entorn.

Renuncio á descriure el dolor dels pares, al vèure morta á la filleta del seu cor....

Al cap de bona estona, la nena dels cabells rossos, encara no tenia ni color ni vida; y jo, fondament conmogut, me vaig tombar, mirant á la nostra Tarragona y al cel, demanant á Déu un miracle, mentres amagava una llàgrima que's ulls no podian retindre. Lo sol se'n anava á la posta, lo dia's moria y la naturalesa tota's sonia en la tristesa infinita del capvespre.

Llavors, de sopte, un crit, á l' hora plor y joya, sortit de tots aquells cors, apilotats vora'l meu, va omplenar la platja.... Jo'm vaig girar, y, en aquell moment, la nena rossa obríals ulls, uns ulls blaus, de color de cel plè d'esperances, y va donarme vida nova, agrahint son salvament ab una mirada dolcissima....

La naturalesa no portava en aquell capvespre son mantell de tristor; los cors s'aixamplavan; respiravam tots l'alé salabrés de la mar.... y á dalt del cel s'hi veia brillar l'estel de la nit, estel d'esperança.

SALVADOR VENTOSA.

Barcelona 3 desembre 1902.

Comentaris

Ja hi tornan

L'altre dia tot barrinant de qué faria un comentari, puig com anèm tan bé no passa res, no'm podia treure del cap al gran propagandista del catalanisme senyor Romero Robledo. Pobre senyor, me deya jo; que'n deus estar de malament no atrevinte á bescantarnos un dia si y l'altre també, com feyas abans! Però com si li haguessin dit que no podiam passar sense las sevas embestidas, á la nit llegíam qu'en lo Congrés havia cridat la atenció del Gobern sobre l'ocorregut á Barcelona en la vetllada de la «Catalunya i avants».

Bé, però què va passar en la tal vetllada? Oh, quasi no m'atreveixo á dirlo, de tant horripilant qu'es. Figúrinse.... però no ho fassin correr, que la festa anava dedicada á la distingida poetisa Sra. Armengol de Badia, que tots los treballs que's llegiren eran deguts á senyores y senyoretas y que la part musical també estigué á carrech del *bello sexo*.... Es á dir, una festa d'aquellas en que l'entusiasme era obligat; com que's tractava de dònas.... qui no s'entusiasmava? Donchs tothom menys *El Liberal* de Barcelona, periòdic que segons Romero, sempre ha sigut benèvol ab las ideas catalanistas y que ab motiu de l'esmentada vetllada deixa de recó la benevolència y las emprèns contra's catalanistas ab un article titulat «Delirio separatista» que no s'el que diu perque no l'he llegit, però'l títol ja es pot expressiu.

A que's deuhen, preguntarán vostès, les esgarifans inconsults d'*El Liberal*? Abans de tot cal deixar ben sentat qu'en la tal vetllada res digueren de pecaminós y molt menys contra l'unitat de l'Estat, que's catalanistas som los primers en respectar, com sab molt bé *El Liberal*; però aquest periòdic desde que's compete no li surten s'ha tornat tan delicit de nervis, qu'ara la més petita cosa'l molesta y tot ho vèu per la part que crema.

Pobre *Liberal*! Ja estás ben ennavergat ab una rotativa que vomita una pila de mils números per hora y sense trobar quils comprí ni per anar a.... Madrid. Però d'aquesta part llamisosa del negocí no'n vulgi carregar lo mort als catalanistas. Que per ventura li demanarem que vingués á descobrirnos? Donchs si, per una lamentable equivocació mercantil, se'n vā d'ors, pensi que són

queibros de l'ofici als que tots hi estèm exposats, sobre tot si no sabem gayre de comptar y fem las coses á la lleugera no estudiant ben b'el terreno á explotar. Aquí tot està massa explotat.

En honor á la veritat, debèm dir que'l Gobern y la Cambra escoltaren á Romero com aquell que sent ploure. Ha abusat tant lo d'Antequera de la seva oratoria, que ja ningú fá cas del que diu, ni's mateixos rotatius de Madrid un temps tan propensos á maltractar á Catalunya ab qualchevol pretext. Prou se'n dolia en Romero d'aquesta actitud pasiva de la premsa més leida.

Rumors

Nos pensavam que ab motiu de la pregunta feta al Congrés per en Romero Robledo sobre'l Catalanisme, ne tiníam prou pera omplir aquesta secció; però'n havèm emportat xasco, porque las paraules de l'ex-pollo han tingut tan poca resonancia com la proposició d'en Castellarnau contra'l doctor Robert, que ni sisqueria meresquí que'l President de la Cambra popular contestés al telegrafo de l'Ajuntament.

Se les haurèm de enfilar donchs per un altre cantó, y crèguinque'ns sap forsa greu, porque això d'enfilar resulta molt perillós, sobre tot avuy que las reputacions s'enfonzan tan facilment. Rés; que s'ha de procurar posar los peus sobre segur, puig al més petit descuit, una rellessa que portar graves conseqüencies.

Però no'n hi amoñimèn. Aquí á Tarragona, gracies á Déu, som molt felisos, tant que alguns que han pagat lo que debían, és facil que hagin de tornar a pagar. Això no és que jo ho asseguri, porque'm sembla més racional que'l qui no ha pagat mai, tampoch pagui, per la forsa de la costums, és clar. Això són rumors que corren, y ja se sap, los rumors may deixan d'esser rumors....

Si val á dir la veritat, s'ha de confessar no obstant quels rumors tenen sempre cert atractiu, com tot lo qu'enclou algún misteri, y de vegadas interessen de debò.

Per exemple: «No'ls intrigaría que jo los diguis ara que corren veus de que aviat seràn descoberts los autors de cert descuit que costá unas dotze mil pessetas á certa caixa municipal?... Y tant com los preocuparia, però á bon seguir que'ls daria més que pensar un altre rumor recullit al vol aquests darrers días. Los hi comunicare si m prometen guardar lo secret.

Diuhen que no será estrany que, á lo mellor, sentim pels nostres carrers un pregó del *tenor* següent:

«Qualsevulga que hagi trobat un talonari á mitj omplir, que fass'il favor de portarlo á la Plassa de la Font, número... (no me'n recordo quin), y és probable que se li dongui una gratificació, si per casualitat sobre algun quartó.»

Però ara me'n adono de que tot no volentme enfilar potser n'he fet un xich massa... Permètim donchs que m'entorni á casa, porque seguit per aquest camí seria probable que caigués, y la veritat, no'n tinch cap ganas de caure.

Hi ha caigudas d'aquelles que un home no se'n aixeca més.... Y sinó preguntinlo á n'aquest senyor á qui tantas vegades hem donat mals de cap.

Cosas d'Espanya

Del Heraldo de Madrid reiallem lo següent:

«En la Alta Càmara se descubrían mañana ó pasado los créditos de Marina.» Lo que ocurre con ellos tiene verdadera gracia, y constituye una tragedia para reir ó una comèdia para llorar. Es el caso que una gran parte de la cantidad representa la alimentación de la marinería. El ministro del Ramo descuidó; faltaba dinero para dar de comer á la tropa, y entonces ésta y sus jefes anticiparon de su borsillo particular el importe de las viandas. En tal apuro, el duque de Veragua le pidió á Urzáiz que presentara un crédito suplementario. El ministro de Hacienda replicó que estaba muy ocupado, y lo fué dejando, dejando, y cuando lo redactó ya era tarde para votarlo, y entre tanto los marineros y los oficiales siguieron empezándose para el triste cocido.

En vista del conflicto, dice la ortodoxia parlamentaria y legislativa: «Es inconcebible, inicuo, votar un crédito en 1902 para pagar la comida de 1901, y vamos á la obstrucción, y no habrá ni

pueder haber crédito; si los marineros y

jefes se gastaron lo suyo, y hasta pidieron prestado, que se las compongan y

campaneen, que se fastidien, porque lo

primer es la legalidad. ¿Quiere ver-

se un despropósito semejante? Se com-

prendiera que los ministros de Hacienda

y de Marina pagaran, en la parte ali-

cuota que les corresponda, la culpa de

su error, y si no lo satisfacían en dinero,

cargasen al menos con sus votos de cen-

sura merecidos. Pero, francamente, que

se pueda decir en el mundo que los

marineros españoles á bordo tienen

que implorar limosna para vivir es-

monstruoso, menos que marroquí.

Claro está que al mismo tiempo y en

ese crédito se suma uno de vestuario,

englobado en la cifra total, que no es

precisamente de igual calidad. Lo que

clama al cielo, lo que urge remediar, es

lo de la manutenció de los soldados, y

ese pabellón no debe cubrir otra mer-

cancía.»

Aquí si que's pot dir: sin comentarios,

puig se vèu que en qüestió d'olivts, pas-

sa lo mateix qu'en tot; que la poca roba

sempre paga la patenta. No tinguin por

que dels grans sous se'n deixin cap al

tinter.

A la Classe Obrera

Sr. Director de

LO CAMP DE TARRAGONA

Molt distingit senyor: Es molt pos-

sible que no puga sustrareum d'exposar l'idea que al meu judici, ha determinat qu'el socialisme catòlic no s'hagi desenrotllat á Espanya de la mateixa manera que á l'Alemanya, Bèlgica y altres nacions, essent com ès aquest pays essencialment catòlic; y és de notar aquest fet, tant més quan tinch lo ferm convenciment de que altres nacions, aprofitantse de les ideas del nostre gran sociòlech catòlic, en Balmes, propagavan sus doctrinas y las divulgavan molt abans que nosaltres. Tant es aixís, que una revista francesa *«Aquest atleta qu'entra á la lluya ab tan notable ardiment, és un sacerdot espanyol, joie encara, però envellit pol dirse en l'estudi de las qüestions socials.»*

Al reflexionar sobre las eminentes condicions de Balmes, de gran filòsof, polítich y sociòlech, nos venen al pensament las amarguras que devia sufrir aquella ànimia privilegiada en mitj d'una societat ignorant y fanàtica que li rebutjava las ideas. Ell veia segurament que nous rijs de sanch corrieren per la seva pátria, y per això pretendia unificar á tots los elements catòlichs en una sola aspiració que hauria evitat días de dol y á l'ensembs contribuït al progrés de la nació.

Encara donchs que sigui allunyat me de la meva narració, he de fer constar que mentres los catòlichs se apartin de lo que pera ells ha d'esser fonamental y'n fassin de sus ideas bandera d'un determinat partit polítich, pochs avensos reals conseguirán y tal volta sian causa de fondas perturbacions, puig que, al nostre entendre, lo catolicisme, més que un partit és una acció social ben concreta y determinada, de tal manera que, poden ésser catòlichs, desdels monàrquics absoluts fins als partidaris del socialisme.

Un dels llibres que més han contribuït á la propagació dintre d'Espanya del socialisme catòlic, ha sigut sens dubte'l publicat á Valencia l'any 1893 pel jesuita P. Antoni Vicent ab lo títol *«Socialismo y Anarquismo»*. Obligat son autor á emigrar á França l'any 1869, visitàls cercles d'obrers de Marsella, Líon y Paris; més tard estudià la qüestió social á Alemanya y Á Bèlgica, y à son retorn a Espanya, quan se publicà l'encíclica *Rerum novarum* de Lleó XIII, donà á llum la seva obra, comentant y explicant aquell preciós document en forma apropiada fins pera las intel·ligencias menys conreuhadas.

En dues parts divideix son llibre'l P. Vicent: la primera és purament teòrica, seguint las ensenyansas contingudes en l'esmentada encíclica; la segona part és pràctica y en ella exposa'l distints reglaments aprobats per l'Assamblea de catòlichs de Tortosa y pel segon Congrés Catòlic de Saragossa.

Per si sola l'encíclica del Papa Lleó XIII, és tal volta'l document més important que's publicà durant lo passat segle, puig que conté grans ensenyansas pera totas las classes socials, ensenyansas que, al meu judici, han sigut poch propagadas pels qui tenen l'enlairada missió d'orientar á la societat pels hermosos camins de la pau y de la germanor.

Pera que's nostres lectors tinguin una idea de com exposa l'actual P. Vicent, la qüestió social, y vegin á l'ensèms l'igualtat d'ideas de Lleó XIII y Balmes, no podem ressistir la temptació de copiar lo següent paràgraf:

«Efectivament: los recents auments de l'industria y los nous camins que s'han obert las arts, lo cambi obrat en las relacions mutuas d'amors y treballadors, l'haverse acumulat la riquesa en uns quants, empobrintse las multituds; y en los obrers, la major opinió que de son propi valor y poder han concebut, y l'enlairada missió d'orientar á la societat pels hermosos camins de la pau y de la germanor.

Pera que's nostres lectors tinguin una idea de com exposa l'actual P. Vicent, la qüestió social, y vegin á l'ensèms l'igualtat d'ideas de Lleó XIII y Balmes, no podem ressistir la temptació de copiar lo següent paràgraf:

«En vista del conflicto, dice la ortodoxia parlamentaria y legislativa: «Es inconcebible, inicuo, votar un crédito en 1902 para pagar la comida de 1901, y vamos á la obstrucción, y no habrá ni

pueder haber crédito; si los marineros y

jefes se gastaron lo suyo, y hasta pidieron prestado, que se las compongan y

campaneen, que se fastidien, porque lo

primer es la legalidad. ¿Quiere ver-

se un despropósito semejante? Se com-

prendiera que los ministros de Hacienda

y de Marina pagaran, en la parte ali-

cuota que les corresponda, la culpa de

su error, y si no lo satisfacían en dinero,

cargasen al menos con sus votos de cen-

sura merecidos. Pero, francamente, que

se pueda decir en el mundo que los

marineros españoles á bordo tienen

que implorar limosna para vivir es-

monstruoso, menos que marroquí.

Claro está que al mismo tiempo y en

ese crédito se suma uno de vestuario,

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antisséptichs, anti-catarrals y anti-asmàtics que's despenen mientres van desfentse per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, ETC.

Farmacia del autor, Portal del Angel, 21 y 23, Barcelona

D'aquí's pot induir com, al nostre vèure, és bastant superficial lo parer dels qui aflian à D. Evelí Doria en la descendència literaria de l'insigne autor de les *Doloras*. Cercarien endebadas en «Branques mortes» l'epicureisme qu'es revela en moltes de les paoduccions del genial poeta castellà, l'aspecte enigmàtic ab que en altres presenta à l'home y al mon espiritual, l'escepticisme que inspiran moltes *doloras* y *poemes* d'en Campoamor respecte à la vida ultra-terrena. En Doria és un *esceptich* de lo corcat d'açí, certament, mes no un esceptich universal com D. Ramón; y al nostre entendre s' separa d'est poeta tant radicalment en lo fons, com se diferencia de son estil, farrat de *retruécanos*, de conceptuositats, de paradoxas, lo del nostre poeta, aixut, nervat, cantellut podrián dir.

En Campoamor s'enfada ab lo reny manyagós de l'avia carinyosa, en Doria repa ab lo crit aspre del pare sever; aquell, quan no arriba boy a encomiarlas, apar que las combat de per riure, las hipocrésies de la societat; repren las malifetas, però totseguit apunta que las incitacions qu'han dut als llurs autors à ferlas són tan irresistibles, tan suauament afagadoras que no sols los disculpan, sinó que, pera tastarlas, un pot arriscarshi a obrar malament; en Doria al contrari, posa la malifeta à la picota y la hi deixa. Las *doloras* duhen als llavis del lector *«picaros»*, las *branques mortes* «murriss».

Es clar que la naturalitat de la narració, la justesa del diàlech, lo cisellat de la forma, són comuns à abdós poetas, com à tots los versaires de fibra, y en Doria n'és en alt grau.... També baix aquest aspecte bastaria à acreditarlo sa darrera obra, à la que esperem que darà aviat bona companyia ab altres tant personals com la per que li endressam la nostra pobra però xardorosa y sincera felicitació.

JOAN POBLETT.

Montblanch, Janer de 1902.

CRÒNICA REGIONALISTA

Lo passat diumenge tingué lloc la inauguració de la secció de propaganda de l'associació democràtica catalanista de la Barceloneta. «Lo Triàngul», celebrant una lluïda vetllada en la que llegiren poesies patriòtiques los Srs. Corret, Cervera, Veleta y Gasull, anant los discursos de propaganda à càrrec dels Srs. Capdevila, Barceló, Muntanyola (A.), Cardelús, Martínez y Serinyà y Folch y Capdevila. Resumí'l president de l'associació D. Manel Miquel, essent molt applaudit per la nombrosa concurrencia, lo mateix que ls altres oradors.

Acabà l'acte cantantse nostre himne nacional.

La festa que, pera conmemorar lo aniversari de sa fundació celebrá la «Jovenitat Catalanista» de Sabadell, revestí gran importància, haventhi llegit treballs y perorat los Srs. Marlet, Trias, Armengol y Joan Roca, de Sabadell; Mallofré, Folch y Capdevila, Busquets y Punset y Brichs, de Barcelona. Tots fo'ren molt aplaudits, sobre tot lo vocal de la Junta Permanent de l'*Unió Catalanista*, D. Joseph Mallofré.

Lo periòdic *Catalunya Artística*, ha obert la sèrie de *Petits concursos* qu'es proposa celebrar durant lo present any. En lo primer s'ofereixen 50 pessetes a l'autor dels tres millors dibuixos de paisatge, ornamentació y figura. L'admissió dels treballs finarà dia 22 del mes que som. Lo jurat calificador está compost pels Srs. Urgell, Mestres, Graner, Casas y Ayñé Rabell, devant endressar-se a quest últim tots los treballs.

A Barcelona estan cridant molt la atenció las conferencies qu'el senyor Graell dona en lo Foment de la producció nacional, tant per son assumptu com per l'abundància de datos en què apoya lo conferenciant la seva tesis, de què pervindre d'Espanya exigeix un canvi radical en la direcció de sos negocis, en lo quin Catalunya hi juguil' paper que li correspon.

També ha sigut molt elogiata lo curs d'obertura de las tascas de l'Ateuèn Barcelonés, llegit per son president nostre company y amich D. Ramón Picó y Campamar, sobre l'origen y causas de la decadència de Catalunya, que fa arrencar d'últims del segle XIV, y qu'ha publicat *La Veu de Catalunya*.

—La revista de Madrid *La Lectura* ha publicat una sèrie d'articles sobre'l Catalanisme, deguts al senyors Silvela, Robert, Azcarate, Domenech, Pella y Forgas, Sanchez Guerra y Margall. Molts complau que, en la mateixa fortaleça del centralisme, comensin à fixarse en sèrio en las reivindicacions de la nostra Terra. Això prova que ni la conspiració del silenci, ni los articles insultants y verinosos dels periòdics rotatius han donat cap resultat, y que comensa à entrar lo convenciment de què'l Catalanisme significa alguna cosa y té la seva raó de ser.

—Ab motiu d'estar en la temporada dels Carnestoltes, los catalans del Roselló y de Catalunya que viuen à Narbona, han celebrat una festa que ha excitat l'atenció pública. En lo local de la so-

cietat «Lo Canigó» hi donaren un lluït ball de disfresses. Hi va haver ball de rams y's ballà'l contrapás y'l ball anglès.

Lo general Loyet, que honrava la festa ab sa presencia, al vèure un xamós jovent que vestia ab molta gracia'l trajecte tipich dels catalans, va enlairarlo à pés de brassos, essent aplaudit ab entusiasme per tota la nombrosa concurrencia.

Abans d'anar al ball hi hagué cerca-vila, tocant la música aires catalans y serenades à casa del president de «Lo Canigó».

—Lo governador de Palma de Mallorca envíu un ofici à l'Alcalde d'aquella ciutat dihentli que's regidors de l'Ajuntament no podian usar en las sessions la llengua mallorquina. Aquest ofici, que no té cap sonament legal, ni per tant hi ha pena què atendrel, fou llegit en la sessió del passat dimarts, donant lloch à que los regidors autonomistas declarassin que, mentre no hi haja llei que ho prohibeixi, continuaran expressantse en mallorqui si's hi sembla bé, essent ab aytal motiu sorollosament aplaudits y aclamats pel poble.

La planxa del governador civil de Palma, haurà servit per lo que serveixen totas las vexacions del centre; això és, pera avivar l'amor à la terra y fer creixe i volar l'esperit regionalista.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 9.—Srs. Nicefor mr., Prim y Donat ds., Sabí b., y Apolonia vg. y mr.—Dilluns, 10.—Srs. Cinto y Amanci mrs., Guillem erm. y Escolástica vg.—Dimarts, 11.—Los set sirvents de María, fds. y Srs. Lluci y Desideri bs., y Severí ab.—Dimecres de Cendra, 12.—Srs. Gaudencio b., Modest y Damí mrs., y Eularia vg. y mr.—Dijous, 13.—Sants Gregori II p., Julia y Benigne mrs., Fulcran b., y Catalina de Ricci vg. y mr.—Divendres, 14.—Srs. Valentí mr. y l'beat Joan Baptista de la Concepció cfr.—Dissapte, 15.—Srs. Quinidi y Decorós bs., Sever pbre., Faustí y Jovita mrs., y Georgia vg.

Quaranta horas: continúan à l'Iglesia Parroquial de Sant Francesch y divendres comensarán à Sant Miquel.

NOVAS

Lo Sr. Pallarés va contraurar lo formal compromís de publicar un estat de la veritable situació econòmica de l'Ajuntament, y's comptes detallats de tots los gastos ocorreguts ab motiu del trasllat à Tarragona de la Comissió liquidadora de Cuba, de qual oferiment ne vam pendre bona nota.

No havèm apurat al Sr. Pallarés, perque coneguent los seus bons desitjos esperavam d'un dia à l'altre la publicació dels esmentits documents qu'el poble de Tarragona té ansia de coneixer; però com fins ara no s'ha fet, probablement per arreglar abans lo dels atrassos que ab lo *llo* que s'ha armat no s'aclearà may, pregúem al Sr. Pallarés que deixant de banda lo dels atrassos, apreti als empleats del Municipi pera que enlesxen d'una vegada ls estats y comptes a què fém referencia.

Tarragona li agrahirá.

De la sessió que celebrá'l Congrés, lo divendres:

«El Sr. Poveda pregunta si contra lo establecido se continua cobrando en algunos puntos la décima de consumos, segün noticias que hasta él han llegado.

El Sr. Urzaiz dice que no cree que sean ciertos tales rumores, pues las ordenes dadas en aquel sentido, son bien terminantes».

Ja ho pot ben crèurer Sr. Urzaiz, y si non te prou en crèrurlo y ho vol véure, fassí'l favor d'arribarre aquí, que no li serà gens difícil convences, malgrat no constarhi en las papeletas d'adeudo la tal *décima*, perque com som totaixerits ja fà temps que tot va en una sola partida.

Ja ho sab, donchs l'Ajuntament ò qui sigui: *las ordenes son bien terminantes*, qu'és lo que venim sostenint fa molts dies.

Se'n assegura que la secció d'hygiene de l'Ajuntament que fà alguns anys va ésser creada y may havíu funcionat, ara fà días que's belluga de bò y mellor per arreglar un assumptu de sens igual importància, com ès l'assistència de metge y d'apotecari als verament necessitats ó pobres de nostra ciutat. Oficialsament sabèm que dita secció pensa cridar à consulta per'l mellor afregó d'aquest assumptu a representants del Colegi de metges y d'apotecaris. Creyem molt encertada aytal crida ja que sens dubte són las dues classes més aptes pera tractar las qüestions y las que segurament saben mellor los abusos que fins avuy han existit en aquests serveys, aixís com també las que poden donar los mellors consells pera un bon reglament de beneficiencia municipal.

Aplaudim de cor lo procedir de nostra Corporació per son bon criteri, y esperem que no serà aquest lo darrer aplau-

diment. Ab algunes cosa's té de coneixer que portarem bona llevor al consistori y que tenim un arcalde de Tarragona pera Tarragona y no un arcalde per obra y gracia del funest caciquisme que fins avuy nos ha desgovernat.

Segons llegim en los diaris locals de ahir, en la reunió que celebrá'l passat divendres la Comissió de Consums del nostre Ajuntament, se prengué acord sobre l'instancia presentada en l'última sessió pel Sindicat Gremial.

Suposem que en la sessió del dimecres se resoldrà també la petició del Centre Industrial sobre la supressió del 10 per 100 de recàrrec tranzitori, sobre quin importantissim assumptu ha vist lo públic ab general estranyesa que quasi tots los periòdics politichs no n'hagin dit ni una paraula.

Ahir matí y en la parroquial iglesia de Sant Francesch va contraurar matri-monio nostre amich D. Coronat Ferrer Sandoval ab l'hermosa senyoreta Donya Teresina Reyes Mestres.

La nova parella à la que desitjèm una llarga lluna de mel, emprengué ahir lo acostumat viatje de nuvis, dirigintse à Saragossa.

Los mals temps regnants fan molt dificil la vida dels pobres obrers quinas necessitats són molt més apremiant en temps de fred.

Per això en aquesta època és quan deuria donar-se més impuls à las obras públicas à fi de facilitarlosi jornals, y ab aquest sentit lamentem la calma que se nota en la construcció del viaducte per dessota's ferrocarrils del Nort, puig ab lo temps qu'està subastat ja seria hora que s'hi treballés de ferm.

Los balls de disfresses celebrats aquests últims dies s'han vist molt concorreguts, especialmen: de gent jove sempre disposta al bon humor y à tot lo que siga bullici.

Si'l Carnestoltes mitjà se sosté en los balls la decadència en lo carrer és ben manifesta. Pocas criatures sortiren à passegí disfresses lo dijous, y és de creure que avuy succeirà lo mateix.

Als balls y à quatre mamarraxos que més valdrà fessin retirar las autoritats, és à lo que queda reduhit lo Carnestoltes.

A l'aparador de l'antich y acreditad comers de robes de nostre amich D. Esteve Rosiñol, hi hem vist exposats los obsequis destinats à las màscaras que concorrerán al ball que demà celebrarà l'Atenèu.

Com correspon à l'importància del ball, los esmentits regalos se recomanen per lo artístichs y de bon gust, havent cridat l'atenció de tothom.

Per lo qu'és vèu, l'element jove de l'Atenèu està disposit a lluhirse de debò, y la Junta de Gobern, amantena als prechs dels socis, ha disposat l'adornò del saló de ball y ha contractat una nombrosa orquestra, pera que las festas del Carnestoltes d'enguany en rès desmeixen dels anys passats.

No dubtem donchs quel ball de demà à l'Atenèu, deixarà bona memòria entre'l jove aficionat à n'aquesta mena de diversions.

Lo *Bolsin* d'aquesta ciutat ha rebut de la seva agència a Madrid, los títols definitius d'Interior pera'l cambi de las Cartetes, presentats fins à primers del passat Novembre.

Lo Sr. Gobernador civil ha recomanat als alcaldes de las riberes de l'Ebre, que prenguin tota mena de precaucions à fi d'evitar qualsevol desgracia que pogués ocurrir ab motiu de desglassarre las néus de l'alta montanya.

Avuy à un quart de dotze y en lo lloc de costum, administrarà lo dignissim Sr. Arquebisbe, lo Sant Sacrament de la Confirmació, à tots los noyets y noyetas que's presenten provehits de la correspondiente papeleta que facilitan los señors Rectors.

L'associació de mestres d'aquesta província, celebrarà demà dilluns à las deu del matí y en lo local de l'escola pública de D. Emili Bages de Reus, junta general pera la renovació de càrechs de la Directiva y de la Comissió permanent.

Nostre bon amich y company D. Agustí M. Gibert ha comensat à publicar en *El Magisterio Tarragonense* una sèrie de articles sobre'l important tema de l'hygiene escolar. Es ab verdadera complacencia que reproduchim lo primer de dits articles titulat «La Pòls de les escoles».

Camises y corbatas alta novetat. Camiseria de Pau Brú, Comte de Rius, 24.

S'ha publicat lo núm. 83 de la notable revista *Pel y Ploma* correspondent al Desembre prop-passat. Lo mateix per son text que per lo nombre y importància dels gravats, lo número esmentat nos confirma una vegada més lo nostre cri-

Obran per inhalació dels agents antisséptichs, anti-catarrals y anti-asmatichs que's despenen mientres van desfentse per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, ETC.

Farmacia del autor, Portal del Angel, 21 y 23, Barcelona

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats. De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, *Passeig de Gracia*, 4, Barcelona.

COMERS D'ESTEVE ROSIÑOL

57, Plassa de la Font, 57

DAMASÉ Y BROXAT negre, tot seda (colecció de 50 dibuixos) à pessetas 58'50 lo corte de 13 metres.

GLACES Y SURAHS, gran varietat de colors, à pessetas 2'90 y 4'50 metre.

TELAS DE VICH Y COUTRAI, de totas ampliadas, se'n han rebut grans assortits.

MADAPOLANS y articles de la **Vinda Tolrà**: totas las classes à preus de fàbrica.

teri de que *Pel y Ploma* és la millor proba del bon gust artístich que predomina en nostre terra.

Aquest demà, à las set, se reunirà en sessió extraordinaria l'Ajuntament de aquesta ciutat, pera procedir al sorteig dels mossofs que l'any que ve déuen ingressar en las filas de l'exèrcit.

Lo poder central no ha perdonat mey de pera fer odiosos als nostres Municipis, fermes defensors en altre temps de las nostra preuades llibertats. Per això no bastantli corromprels ab la baixa política caciquista, los hi encarrega las funcions més antipáticas, com per exemple aquesta ridícula *rifa* d'homes.

Menos mal qu'enguany, segons sembla, los nostres regidors no celebren la festa ab l'acostumat dinar pagant la pùbilla.

Sempre es una ventatja.... ò un inconvenient segons pera qui.

Molt animats s'han vist los balls que han tingut lloc al «Centre Català» ab motiu de la temporada de Carnestoltes. Lo celebrat lo dijous gràs, resultà una festa brillantissima que deixà satisfets fins als més exigents.

No cal dir, donchs que'l ball d'aquesta nit y del dimarts, obtindrà lo mateix èxit.

Aquesta nit y la del dimarts vinent, tindrà

Xarop de hipofosfits CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escròfularcònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se preconitzan per aquests cassos, vaig ensejar los **Hipofosfits Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt pròpita la curació completa.—**Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presentats á la meva clínica á causa d'afeccions genitales provinentes de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Magninaria agrícola, industrial y vinicola
Complert assortit en ferreteria

Marceli Vicencs

APODACA, 27, TARRAGONA
Unich representant en aquesta província de pimportant case de Barcelona, Srs. Ignaci San-
tere i C., constructors d'aràdas y bògits pera
fondas llauradas y demés màquines agrícoles

**LA JOYA DEL CENTRE
ESTABLIMENT DE BEGUDAS**

JOSEPH RIOLA

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22
Se despatxan tota classe de vins y licors de
las més acreditadas marcas á preus molt eco-
nòmics.

Se serveix á domicili.

La confianza

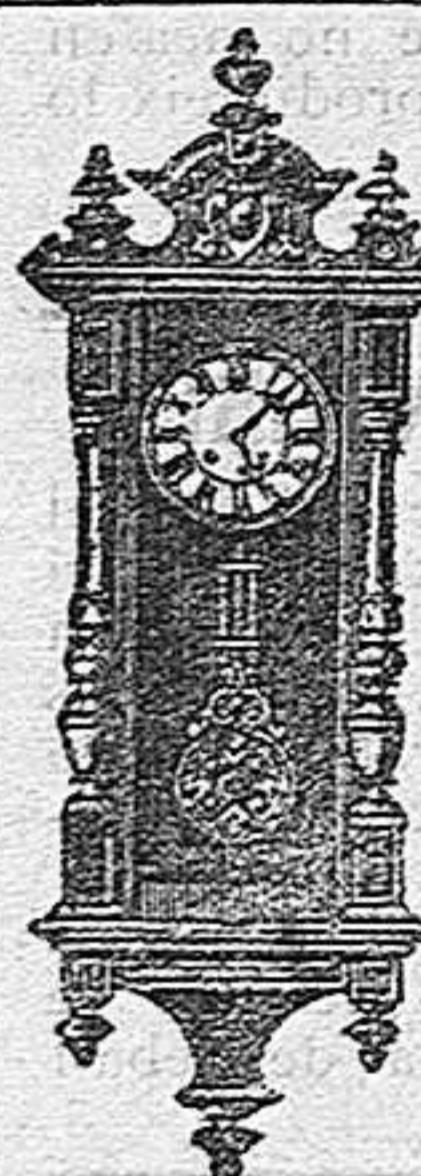
SASTRERIA DE EMILI PUJOL
9, Unió, 9
TARRAGONA

BELLOTGERIA

DE

F. RIGAU

Baixada de Misericordia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de re-
hotges de totas classes y preus. Taller de
composturas.

La Menorquina
PASTELERIA Y CONFITERIA

DE

Ramón Montserrat
Major, 32, cantonada al del Abad
Tarragona

Aquest establiment ofereix al públic
á més de tot lo relacionat ab sa classe la
especialitat en guirlasses del Pilar y Bel-
gas.—Cafès, torras diariament.—Xerez y
Xampans de totas marcas.

Se serveixan bodas y bateigs

Gran fàbrica de braguers
34, Unió, 34
Hernadios (TRENCACTS)

Aquest establiment compta ab los avencions
mes moderns y pràctichs que la ciència re-
quereix pera la construcció y aplicació de tota
classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo braguer Articular Re-
gulador Sistema Montserrat y ab lo tractamen-
tment de les trencadures.

Grans existències en braguers de goma
pera la curació radical de las trencadures
congènitas y adquirides de l'infància y tot
lo concernent Cirujia y Á Ortopèdia.

Casa recomenada per tots los senyors met-
jes que dan tingut ocasió de conéixerla, tant
per los gèneros de son catàleg com per los
preus reduïts.

PERE MONTSERRAT. Unió, 34.—TARRAGONA

BOTIGA DE VARIS GENEROS

DE

J. GUELL

39, Major, 39.—TARRAGONA

Capas de 3 á 15 duros

Gran existència en capas de classe supe-
rior ab elegantes y variades gires á preus de
fàbrica.

Ademés hi ha un complert assortit de gè-
neros pera senyors y sénors, propis de la
present estació.

Camiseria, sastrieria y gèneros de punt.

Mundos, paraguays y cotillas.

Llensols de cotó, de 8 pams ample per 13
y 1/2 de llarg, á 10 rals un.

Tancat los días de festa

39, Major, 39.—TARRAGONA

Única que con-
te un 80 per
100 d'olis pur
de fetge de ba-
callà y glicer-
ofosfats y hipofos-
fats de cals y de sosa. Aprobada y reco-
menada pel Colegi Medich Oficial de Barce-
lona y analitzat per Dr. Bonet, catedràtic de
Farmacia á l'Universitat de Madrid. Es ali-
ment, lleminadura y medicament tònic y
estimulant del desenvolupio fisich; augmenta la
secreció de la llei; ajuda la creixensa dels
osos y l'trencar las dens; d'efectes positius
en las embracades y en l'infància. Es crema
clara, blanquísima y la mes agradable (s'con-
serve sempre.)

Cura la tos, catarrus, bronquitis, tisis, es-
cufulas, hinfatisme, raquitisme, debilitat,
poore, reumatisme, diabetes etz, etz.

Rebutjar las similars y estrangeras, que no
recepten, despatxans ni prenen los bons es-
panyols. De venda, en totas las farmaciacs.

Déposit: Dr. Andreu, L. Gaze Barcelo-
na, G. Garcia, Martin y C.^a y Fernandez, 4^a,
Madrid y en totas las capitals y poblacions
importants, M. Nadal, Tarragona.

26, COMTE DE RIUS, 26

Emulsión Nadal

ES LA MILLOR

Los propietaris d'aquest establiment tenen
lo gust de oferir al públic lo major esmero
en tots los serveys. Especialitat en treballs de
cabell per difficults y artístichs que sigan. Com-
plert assortit de perrucas y demés postissos
per teatre que's llogan á preus arreglats.

PIANOS

de las acreditadas fàbricas de Chassaigne frères, Ortiz y Cussó.

Armoniums y tota classe d'instrumets de música.

Se'n llogan de nous y usats á preus convencionals, desde 10 pessetas al mes.

S'afinan y componen tota mena de instrumets de música á preus reduïts.

Antich y acreditat magatzém de música de

Antoni Icart y Alasá

Sant Agusti, 23.—TARRAGONA.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

SAN AGUSTI. NUM. 21. PIS SEGÓN. TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de los
dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense
dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y
orificios.

Perfeccionament en la construcció de pessas y
dentaduras de totas classes.

Lo Dr. Jordán

CIRURGIÀ DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentis-
tas, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño,

Madrid, etc.

Participa á sos nombrosos clients y al pú-
blic en general, que relacionat ab las más
lluradas cases extrangeras, pot oferir dents arti-
ficialis á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit
senyor practica, compta ab tots los anestesi-
cials fins al dia coneguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS

Opera á Tarragona los dimars de
la 9 del matí a las 5 de la tarda y
los divendres de 3 a 5 de la tarda

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOI

CONFITERIA

DE

CABRÉ GERMAN

34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establiment s'hi trovarà un gran
assortit de galetes, vins y licores de totas
classes, tant del país com del estranger á preus
sumament ràubits.

Especialitat en encàrrecs pera casaments y
bateigs. Avant ab anticipació s'elaboran
los exquisits dolços anglesos BATS VIC-
TORIAS y LOCH JANÓHAS.

Especialitat en el saborós pastel ESPONA-RU'S

SOCIETAT GIMNASTICA

higiènica y hidroteràpica nocturna (9 á 12 nit)

DIRIGIDA PER LO PROFESSOR TITULAR TO-
MÀS MARTÍ y FILL, EN SON GRAN ESTAB-
LIMENT, RAMBLA DE SANT JOAN, 38, ENTRA-
DA PER LA FATXA LATERAL Ó PER LO CA-
RELL D'ADRIÀ

Títol de soci 5 ptas.

Per un any 15 »

Quots que ls Srs. Socis podrán satis-
fer lo dia del seu ingrés ó durant los quatre
primers mesos a ràho de cinch pesetas.

En iguals condicions s'admeten abo-
nats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del
gimnassi desde las vuit del matí
á darrera hora de la nit; excepció de la
classe especial y reservada al sexe femení.

Edat mínima 20 anys.

Farmacia Plana

al costat de la antiga

CASA FIGUERAS

REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adqui-
rits d'origen.—Complert assortit de medica-
cio pera curas antisèpticas.—Especialitat na-
cionals y extrangeras.

Aguas minero-medicinales

TARRAGONA

27, COMTE DE RIUS, 26

TOTHOM FOTÓGRAF

Á LA CASA DE DROGAS y PRODUCTES QUÍMICOS

DE

SEBASTIA CARDONA

Trobaran los aficionats á la fotografia un assortit complert de cambras, trespeus, cubetas, prempses
escorredoras, dispositius d'ayga, estufadors, calibres, fanals de varias formes, cartolinias, paper citrat
Lumière, paper bromurat llifot, placas porcellanas, targetas postals sensibles, estereoscopos y vistas
estereoscopicas y bany virage combinat

Dispositiu del paper brillant Gelatina citrat de plata y alumina marca Tamboars.

9 per 12 ab 12 chasis 70 pessetas.

9 per 12 ab 6 45 »

9 per 12 ab 12 100 »

6 1/2 per 9 ab 6 40 »

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13 »

9 per 12 70 »

9 per 18 150 »

Tinch lo gust de participarà ma nombrosa clientela, que he rebut las cambras Stereoscòpicas (Del-
ta-cartrouche) ab propietat de poguer aplicar placas y pel·lícules. Premiada a l'exposició de París ab me-
dalla d'or. Unica casa á Espanya que's troben en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més ràpit, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETENCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D' OLOZAGA, 9, TARRAGONA

EXCELCER

En Llanas ven uns paraiguis de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resiste tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebòns, que ni Rafael Murillo los podrian fer millor, apropos per regals; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de basons, paràssols de totas menes que son mol, barato y bons.

Millor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Quintana y Torres

Guanos ELEFANT

de composició garantida propis pera hortalisses, cereals, llegums, farratges, arbrés fruitals, vinyas, etc., etc., espècialis pera cada cultiu.

</div